

Motion till riksdagen 2025/26:4035

av **Niels Paarup-Petersen m.fl. (C)**

med anledning av prop. 2025/26:195 Förbättrat stöd i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att standardiserade tester införs i samtliga årskurser under grundskolan för att identifiera elever som har behov av stöd i läs-, skriv- och matematikundervisning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen avslår förslaget om att ta bort den bestämmelse som avser att barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt står kvar i den paragrafen i 1 kap. skollagen som anger de olika syftena med utbildningen i skolväsendet.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara möjligt för små skolor att genomföra stödundervisningen i samband med den övriga undervisningen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regeringen skyndsamt återkommer med åtgärder för att säkerställa tillgången till behöriga lärare inom ramen för stödundervisningen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Centerpartiet delar regeringens ambition att fler elever ska få rätt stöd i rätt tid. Att alltför många elever lämnar skolan utan fullständiga betyg är ett samhällsproblem som får enorma konsekvenser för både individen och Sverige som kunskapsnation. Varje elev har rätt till en utbildning som ger förutsättningar att forma sitt eget liv och förverkliga sina drömmar. Vi välkomnar därför delar av regeringens proposition Förbättrat stöd i skolan (prop. 2025/26:195). Att avskaffa den nuvarande "garantin för tidiga stödinsatser", som inte har fungerat ändamålsenligt, och ersätta den med en ny stödform i form av stödundervisning är i grunden positivt.

Trots goda intentioner ser vi dock att regeringens förslag lider av allvarliga brister. Förslagen är inte anpassade för hela landets verklighet, de riskerar att nedmontera viktiga principer i skollagen och framför allt saknar de en realistisk plan för den mest avgörande resursen: lärarna. I sitt nuvarande skick riskerar propositionen att bli en pappersprodukt som skapar en ohållbar situation för Sveriges skolor.

En reform utan lärare är bara skolpopulism

Regeringens förslag om stödundervisning beräknas kräva 3 087 nya lärare. Samtidigt har regeringen i en annan utredning, Tid för undervisningsuppdraget (SOU 2025:26), presenterat förslag som kräver ytterligare nästan 6 000 lärare. Parallellt med dessa resurskrävande reformer har regeringen fattat beslut om att ta in färre studenter på lärarutbildningarna. Detta är en ekvation som inte går ihop och det är inte en seriös skolpolitik. Att presentera reformer som kräver tusentals nya lärare samtidigt som man utbildar färre är att blunda för verkligheten.

Sverige har redan idag en akut lärarbrist, särskilt på landsbygden och i socioekonomiskt utsatta områden. Centerpartiet har presenterat ett flertal konkreta förslag för att komma till rätta med detta:

- **Fler vägar in i läraryrket:** Stärk och bygg ut Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) och initiativ som Teach for Sweden.
- **Höj läraryrkets status:** Inför ett statligt lönetillägg för behöriga lärare i svårrekryterade områden.
- **Säkerställ en god arbetsmiljö** med mer tid för planering och mindre administration.

- **Utbilda fler på hemmaplan:** Bygg ut lärarutbildningarna i hela landet genom en storsatsning på lärcentrum i hela landet.
- **Utbilda befintlig personal:** Inför krav på utbildningsplan för obehöriga lärare och ge statligt stöd för att finansiera deras väg till behörighet.

Om regeringen inte skyndsamt presenterar en trovärdig plan för hur lärarbristen ska lösas, riskerar förslaget om stödundervisning att bli verkningslöst och inget annat än skolpopulism. Därför bör riksdagen tillkännage för regeringen att den skyndsamt måste återkomma med åtgärder för att säkerställa tillgången till behöriga lärare inom ramen för stödundervisningen.

Utvidga de standardiserade testerna för att möta alla elevers behov

Centerpartiet välkomnar förslaget om att införa standardiserade tester för att tidigt identifiera elevers stödbehov i läs-, skriv- och matematikutveckling. Det ligger i linje med Centerpartiets politik om att elever ska screenas återkommande för att skolan ska kunna upptäcka och möta varje elevs unika behov.

Regeringens förslag är dock alltför begränsat. Att endast genomföra testerna i årskurs 1, 2, 3, 5 och 8 är otillräckligt. Stödbehov kan uppstå eller förändras under hela skoltiden. Elever kan komma in i skolan i senare klasstrin. För att säkerställa att alla elever får rätt stöd i rätt tid, och för att kunna följa kunskapsutvecklingen mer systematiskt, bör standardiserade tester införas i samtliga årskurser i grundskolan.

Detta handlar inte bara om att identifiera elever som har svårigheter. Lika viktigt är att upptäcka de elever som är särskilt begåvade och behöver mer utmaningar för att nå sin fulla potential. En likvärdig skola måste ge alla elever, oavsett förutsättningar, möjlighet att utvecklas så långt som möjligt. Genom att screena samtliga elever i alla årskurser skapas bättre förutsättningar för lärare att anpassa undervisningen och stimulera varje elev, inklusive de som har lätt för sig och bör få möjlighet att läsa i snabbare takt.

Skolans kompensatoriska uppdrag ska inte urvattnas

I propositionen föreslår regeringen att bestämmelsen i 1 kap. skollagen om att "barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt" ska tas bort

från lagens syftesparagraf. Detta är en farlig förändring. Flera tunga remissinstanser, däribland Skolverket, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), Diskrimineringsombudsmannen (DO), Stockholms universitet och Funktionsrätt Sverige, har kritiserat detta och menar att det riskerar att försvaga synen på skolans kompensatoriska uppdrag.

Bestämmelsen om att alla elever ska få stöd och stimulans för att nå sin fulla potential är en av de mest grundläggande principerna i svensk skola. Den utgör kärnan i skolans kompensatoriska uppdrag och ska därför ha en framskjuten plats i skollagens inledande kapitel som definierar utbildningens syfte. Att flytta denna princip till ett senare kapitel riskerar att signalera en nedprioritering av detta centrala uppdrag.

Därför bör riksdagen avslå regeringens förslag om att ta bort den bestämmelse som avser att barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt från den paragraf i 1 kap. skollagen som anger de olika syftena med utbildningen i skolväsendet.

En omöjlig ekvation för mindre skolor

Propositionen föreslår att stödundervisning som huvudregel ska ges enskilt eller i mindre grupp. För stora skolor i städer kan detta vara en hanterbar organisatorisk utmaning, men för en mindre skola på landsbygden är det ofta en omöjlig ekvation.

På många mindre skolor finns endast en undervisande lärare per ämne, ibland för flera årskurser samtidigt. Att denna lärare samtidigt ska kunna lämna sin ordinarie undervisning för att ge enskilt stöd eller undervisa en liten grupp är praktiskt ogenomförbart. Detta skapar en uppenbar risk för att reformen leder till en än mer ojämlik skola, där elever på mindre orter inte får det stöd de har rätt till. Eller att alla andra elever får vara utan en behörig lärare under tiden denna ger en enskild elev stöd.

Centerpartiet värnar en levande landsbygd där det finns tillgång till skola i hela landet. Regelverk måste utformas så att de fungerar för alla Sveriges skolor, inte bara de i storstäderna. För mindre skolor måste det därför finnas en flexibilitet som gör det möjligt att organisera stödundervisningen inom ramen för den befintliga undervisningen, exempelvis genom insatser av en extra resurs i klassrummet. Det viktiga är att stödet ges, inte exakt hur det organiseras.

Niels Paarup-Petersen (C)

Madeleine Atlas (C)

Anna Lasses (C)

Anders Ådahl (C)